

El card

(ALDC, V, 1082. El card)

Card (s. XIV), nom genèric de diverses plantes espinoses, prové del llat. tardà *CARDUS* (cl. *CARDUUS*) i ha sofert aquestes modificacions: *car*, per pèrdua de la dental a partir del pl. *cars* (< *car*[ts]), que també pot ser sg. (104, 110) i formar un pl. doble (*carsos* 67, 105); *carc*, per equivalència acústica $-[t] = -[k]$; *cat*, des del pl. *cats* 58 (< *ca*[r]ts), per emmudiment de la bategant absorbida amb l'africada; *gald* 85, adaptació del campidanès *gardu*, amb lambdacisme de *-r-* i pèrdua de *-u* final. En són der. *cardot*, amb el suf. despectiu *-ot* (< *-OTTU*), *cardera* 153, amb el suf. *-era* propi de fitònims, *cardigàs* 89, 102, potser homonimitzat amb *ortiga* i amb el suf. pejoratiu *-às*; i s'han ampliat amb el segment inicial *es-*, procedent de *escardar* 'treure els cards', *escard* 83, 84, *escardot* 32, 55, 63, *escarxot* 59, format sobre un pl. **escartx* (cf. pl. *cartx* 118, 132, 157-159), *escardó* 2, amb el suf. *-ó*, *escardassó* 27, amb el suf. *-às* i *-ó*.

Cardó deriva del llat. *CARDONE*, però, per l'àrea ross. que ocupa, sembla més aviat un occitanisme, mentre que *cardo*

ha de ser un manlleu al cast. per la seva absència dels diccionaris valencians i la seva presència en poblacions veïnes de l'aragonès; l'atestació d'O. Pou (s. XVI), adduïda pel *DECat*, no té valor 1 perquè l'autor no usa accents gràfics i 2 perquè el context ("Espinacal o *cardo corredor*. *Eryngium*") és pres de Palmireno ("Cardo *corredor*. Panical. *Eryngium*", 1569), on es tracta d'un mot castellà.

Notem, des del punt de vista formal, les modificacions fonètiques de *card* (*carc*, *escard*, *cardot*, *escarxot*, *escardassó*), a voltes a partir del pl. (*cats*), i la lleu penetració de mots forans (cast. *cardo*, sard *gardu*, potser oc. *cardó*). En una enquesta posterior s'ha recollit *cardet* 154.

Geogràficament, *card* coneix una àrea molt densa en cat. occ. i bal.

Són mots normatius, referents a diferents espècies, *card*, *cardó*, *cardot*, des del *DOrt*, 1917, i *cardigot*, des del *DIEC*₁, 1995.

